

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/62/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219200200
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Slováčková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2219200200.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a sudcov Mgr. Kataríny Arnouldovej a Mgr. Jozefa Mačeja, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: 1/ A. Q., nar. X. X. XXXX, bytom ako matka, 2/ Q. Q., nar. X. U. XXXX, bytom ako matka, obe zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, matky: K. I., nar. XX. U. XXXX, bytom S. ulica XXXX/X, B., zastúpenej advokátkou: JUDr. Marcela Kucháriková, so sídlom Hlavná 25, Šamorín, a otca: Ing. U. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom S. XXX, zastúpeného splnomocnenkyňou: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORSKÁ & MREKAJOVÁ, s. r. o., so sídlom Panenská 33, Bratislava, IČO: 36 862 037, o rozvod manželstva a o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 9P/5/2019-688 z 18. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zverení maloletých detí matke (výrok II.), o výživnom (výrok III.), o úprave styku otca s maloletými deťmi (výrok IV.), o povinnosti matky odovzdať maloleté deti na stretávanie sa s otcom (výrok V.), o povinnosti otca zaplatiť doplatok na odmene znalcovi (výrok VII.), o zamietnutí návrhu otca na striedavú starostlivosť (výrok IX.) p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov konania navrhovateľa: Ing. U. Q., nar. XX.XX.XXXX a manželky navrhovateľa: K. Q., rod. I., nar. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 03.12.2011 pred matričným úradom Mesta Šamorín, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu vo zväzku 18, ročník 2011, na strane 138, pod poradovým č. 83, rozviedol. Výrokom II. malol. deti Q.: A., nar. XX.XX.XXXX a Q., nar. XX.XX.XXXX zveril do osobnej starostlivosti matky, zastupovať malol. deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obidvaja rodičia. Výrokom III. uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu malol. A. sumou po 250 € mesačne a na výživu malol. Q. sumou po 200 € mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletých, počnúc od doručenia tohto rozsudku. Výrokom IV. priznal otcovi právo stretávať sa s malol. deťmi každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v čase od piatka od 16.30 hod. do nedele do 18.00 hod. a každý párny týždeň v kalendárnom roku v čase od stredy od 13.00 hod. do štvrtka do 7.45 hod. A každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v utorok od 13.00 hod do stredy do 7.45 hod. Výrokom V. uložil matke povinnosť malol. deti v nepárny týždeň v určenom čase odovzdať otcovi pred miestom svojho bydliska, otec je povinný malol. deti v nepárnom týždni v určenom čase prevziať pred miestom bydliska matky a v párnom a nepárnom týždni počas školského roka v určenom čase prevziať v školskom zariadení a v určenom čase odovzdať malol. deti v školskom zariadení. Počas jarných školských prázdnin vyhlásených MŠ SR, každý nepárny kalendárny rok v čase od piatku predchádzajúceho prázdninám od 16.30 h do

nedele nasledujúceho kalendárneho týždňa do 18.00 hod. Počas veľkonočných sviatkov každý páry kalendárny rok vo štvrtok v čase od 10.00 h, ktorý predchádza veľkonočnému piatku do utorka do 18.00 hod, ktorý nasleduje po veľkonočnom pondelku. Počas letných prázdnin každý páry kalendárny rok v čase od 16.07. od 09.00 hod do 31.07. do 19.00 hod a od 16.08. od 09.00 hod do 31.08. do 19.00 hod a každý nepárny kalendárny rok v čase od 01.07. od 09.00 hod do 15.07. do 19.00 hod a od 01.08. od 09.00 hod do 15.08. do 19.00 hod. Počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin každý kalendárny rok v čase od 24.12. od 17.00 hod do 25.12. do 10.00 hod a od 01.01. nepárneho kalendárneho roka od 10.00 hod do 06.01. do 10.00 hod a každý nepárny kalendárny rok v čase od 26.12. od 09.00 hod do 01.01. párneho kalendárneho roka do 10.00 hod. Otec je povinný maloleté deti v určenom čase prevziať v školskom zariadení, resp. pred miestom bydliska matky a v určenom čase odovzdať maloleté deti pred miestom bydliska matky. Výrokom VI. uložil rodičom maloletých detí výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a odbornému psychologickému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR DS za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať, vyrovnania sa so svojimi minulými konfliktami, nezaťahovania detí do konfliktu medzi rodičmi, ukončenia atakov zo strany otca detí voči matke mal. detí, ako aj za účelom naučiť sa akceptovať druhého rodiča vo výchove a vhodne komunikovať s maloletými deťmi, a to po dobu 6 mesiacov od právoplatnosti tohto rozsudku. Výrokom VII. uložil matke povinnosť zaplatiť sumu 223,28 eur a otcovi povinnosť zaplatiť 223,28 eur z titulu doplatku na odmene znalcovi PhDr. Karolovi Kleinmannovi, PhD. na účet v W. W. a.s., č.ú. XXXXXXXXXXX/XXXX, IBAN W XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VIII. konanie zastavil čo do návrhu matky o tvorbe úspor po 50,- eur na každé dieťa, ako aj čo do uplatnenia zročného výživného na mal. deti. Výrokom IX. návrh otca čo do zverenia mal. detí do striedavej osobnej starostlivosti zamietol. Výrokom X. určil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil súd prvej inštancie právne ustanoveniami čl. 41 Ústavy SR, čl. 3, čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 Charty základných práv Európskej únie, § 18, § 19 ods. 1, 2, 3, § 23 ods. 1, 2, 3, § 24 ods. 1, 2, 3, 4, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5, § 63 ods. 1, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, 2 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Vecne súd prvej inštancie dôvodil, že vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie, za znalca bol ustanovený znalec PhDr. Karol Kleinmann, PhD., odbor psychológia, odvetvie: klinická psychológia detí (čl. 528 v spise), ktorý vyhotovil znalecký posudok pod č. 4/2020 z 29 februára 2020, ktorý v závere znaleckého posudku odpovedal na otázku č. 6, u ktorého z rodičov majú maloleté deti lepšie predpoklady z hľadiska psychologického, na výchovu a starostlivosť? a uviedol, že: „aktuálne lepšie podmienky na bývanie má otec z dôvodu, že obýva sám rodinný dom v S., kdežto matka býva s malol. deťmi u svojho priateľa“ Na otázku č. 10, aký je aktuálny psychický stav oboch rodičov malol detí a aké majú psychické, osobnostné a intelektové schopnosti a predpoklady na zabezpečenie starostlivosti o malol. deti? Znalec uviedol: „aktuálny psychický stav rodičov je poznačený stresom a napätím okolo rozhodnutia o starostlivosti o malol. deti. Otec ešte nemá psychicky spracované, že ho opustila manželka a vníma to ako svoj neúspech. Kompenzovať by mu to mala skutočnosť, že aspoň deti by mu boli dané do starostlivosti, čím by bola potvrdená jeho pravda“. Na ďalšiu otázku č. 13, u ktorého z rodičov je výchovný vplyv pre malol. deti vhodnejší a z akého dôvodu? Znalec uviedol : u matky. Deti aktuálne prežívajú obdobie, kedy je potrebné ich chrániť, najmä emocionálnej roviny. Matka má aj zodpovednejší prístup k školským povinnostiam a lepšie pripravuje deti do školy. U otca je školská príprava trocha voľnejšia a dáva prednosť mimoškolským aktivitám“. Na otázku č. 14 je vhodné a v záujme maloletých detí zveriť ich do osobnej starostlivosti otca? Znalec uviedol: „skôr nie, ako áno. Deti sú aktuálne ľahko zraniteľné a majú svoje psychické problémy a ťažkosti, ktoré zvyčajne vedia lepšie pochopiť ženy, čiže v danom prípade matka detí. Otec sa príliš sústreďuje na ovládanie situácie v rodine, snaží sa dostať väčší priestor pri kontakte s deťmi“ Na otázku č. 15 v závere tohto posudku: vzhľadom na niektoré nie príliš štandardné aktivity otca, bolo by vhodné, aby starostlivosť medzi rodičmi bola rozdelená tak, aby najmä otec nemal pocit, že nemá dostatočný priestor na výchovu. Dôležité je, aby boli ukončené ataky zo strany otca voči matke a zaťahovanie detí do konfliktu medzi ich rodičmi. Deti do 9 rokov nevedia vierohodne hodnotiť, ktorá strana v tomto rodinnom konflikte má pravdu. A rozprávaním negatívnych hodnotení a súdov o druhom rodičovi, sú pre deti iba traumatizujúce“. Znalec v tomto znaleckom posudku vyhodnotil aj psychodiagnostické vyšetrenie matky, ako aj otca. O matke uviedol : menovaná sa javí ako kľudný, vyrovnaný typ, emocionálne stabilný typ osobnosti so zníženou emotivitou, prevažuje u nej kognitívna a vysoko účinná kapacita rozumu a silná vôľa. Menovanú hodnotil ako odolnú, psychicky vyrovnanú, citovo stálu a uvážlivú osobnosť, ktorá vyhľadáva bezpečný a kľudný spôsob života, v

stabilnom a známom prostredí, teda osočovania otca sa nepreukázali. Znalec vo svojom vyšetrení otca uvádza: správanie menovaného sa javí ako presadzujúce a vyžadujúce. Rád súperí, vyhľadáva dobrodružstvo a nebezpečenstvo. Javí sa, že menovaný má silné vôľové kvality a odolnosť. Prejavila sa u neho taktiež nižšia miera pochopenia druhých. Menovaný má sklon spoliehať sa na seba, byť nezávislý a robiť len to, čo pokladá za dôležité on. Má tendenciu presadzovať hlavne samého seba.... Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí deti vychovávať, avšak iba navrhovateľ navrhol striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov. Teda druhý rodič s týmto návrhom nesúhlasil, preto súd prvej inštancie bol nútený skúmať, či takáto striedavá osobná starostlivosť je v záujme malol. detí. Vzhľadom na uvedené dokazovanie nie je možné vyhovieť návrhu otca na zverenie detí do osobnej striedavej starostlivosti rodičov, pretože takýto spôsob úpravy vzťahov kladie na rodičov vysoké ľudské nároky a vyžaduje dobré vzájomné vzťahy, striedavá starostlivosť nebude fungovať medzi rodičmi, ktorí nekomunikujú. Pretrváva stav, že rodičia naďalej majú problém konštruktívne spolu komunikovať, vzájomne sa napádajú, obviňujú, čím nevytvárajú vhodné podmienky pre striedavú osobnú starostlivosť, kde je slušná komunikácia rodičov nevyhnutná. Na pojednávaní dňa 18.6.2020 matka predložila nový návrh na úpravu styku v zúženej forme po tom, čo malol. deti utrpeli úraz u otca (Q. zlomeninu predlaktia, na plávaní Q. si rozbil hlavu a A. sa doudierala pri páde zo skaly v čase, keď deti boli v starostlivosti u otca). Na pojednávaní dňa 18.6.2020 taktiež otec malol. detí predložil návrh na úpravu styku s malol. deťmi a to rozšírený styk. Súd prvej inštancie rozhodol, zveril malol. deti do osobnej starostlivosti matky, jednak bolo preukázané, že o deti sa riadne stará a jednak z dôvodu, že otec svoje tvrdenia osočujúce matku detí nepreukázal. Taktiež bolo preukázané, že rodičia nevedia komunikovať, čo je základným predpokladom pre striedavú osobnú starostlivosť o deti. Súd prvej inštancie rozhodol o povinnosti otca prispievať na výživu malol. detí, pričom vychádzal z ustanovení zákona, z ktorých vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi, jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane povinného. Z obsahu spisu vyplýva, že boli preukázané odôvodnené mesačné potreby malol. detí, ako aj pomery rodičov a ich príjmy. Matka uviedla a preukázala mesačné odôvodnené potreby na malol. deti nasledovne : na malol. A. vyčíslila stravu domácu mesačne na 120 eur, strava v škole 25 eur, poplatky školský klub 6,50 eur, ostatné poplatky v škole a ZRPŠ 8,44 eur, školské potreby 15 eur, lieky 6 eur, kozmetika 7 eur, obuv 30 eur, ošatenie 60 eur, dary, knihy 21 eur, dary iným deťom 3,50 eur, voľný čas, mimoškolské aktivity 50 eur, zimné prázdniny 50 eur, letné pobyty 125 eur, sporenie 20 eur, spolu 547,44 eur. Na malol. Q. vyčíslila mesačné náklady nasledovne : strava domáca 120 eur, strava v škole 25 eur, školský klub 6,50 eur, ZRPŠ a ostatné poplatky v škole 8,44 eur, školské potreby 15 eur, lieky, návšteva lekára 6 eur, kozmetika 7 eur, obuv 21 eur, ošatenie 45 eur, dary, knihy 21 eur, dary iným deťom 3,50 eur, voľný čas (kino, plávanie,...) 40 eur, zimné prázdniny 50 eur, letné pobyty 125 eur, spolu 513,44 eur. Matka preukázala aj svoje príjmy, je zamestnankyňou I., s.r.o., O.. Predložila zárobkový výkaz od júla 2018 do júna 2019 s čistým priemerným mesačným zárobkom 901,81 eur, od júla 2019 do februára 2020 s čistým priemerným mesačným zárobkom 718,66 eur (čl. 78 - 90, 414, 680 v spise). Otec malol. detí predložil svoj zárobkový výkaz od U., a.s., O. za obdobie marec 2018 - február 2019 s priemerným mesačným zárobkom 1.932,75 eur, ďalej predložil od ďalšieho zamestnávateľa D. D., a.s., O. za obdobie marec 2019 - jún 2019 s priemerným mesačným zárobkom 1.883,37 eur, a za obdobie júl 2019 - apríl 2020 s priemerným mesačným zárobkom 852,05 eur. U otca došlo k rapídneho zníženiu priemerného mesačného zárobku až o 1.000 eur (čl. 622, 678, 115, 116, 320 v spise). Na dotaz sudkyne súdu prvej inštancie uviedol, že k poklesu došlo z organizačných zmien, avšak túto skutočnosť nepreukázal. Rodičia majú príjem aj z obchodnej spoločnosti A., s.r.o., IČO: 47 033 347 so sídlom B.. Otec predložil aj svoje výdavky, ktoré vyčíslil nasledovne : na domácnosť a na spoločnú hypotéku mesačne uhradza sumu 363,20 eur a sumu 68,24 eur, na výživné na dve deti 120 eur, na voľné aktivity detí mesačne 60 eur, plus strava na deti 60 eur, a kupuje ošatenie na deti 20 eur mesačne, spolu 693,44 eur. Súd prvej inštancie určil výživné vo výške 25% z príjmu pred znížením o 1.000 eur, teda z 1.883,27 eur, čo činí 470 eur, z ktorej sumy otec bude povinný platiť výživné na malol. A. vo výške 250 eur mesačne a na malol. Q. po 200 eur mesačne, nakoľko došlo k rapídneho zníženiu výživného u otca, čo vzbudzuje a sponchybnuje správanie otca, či nedošlo k zníženiu z jeho vlastnej iniciatívy. Preto súd prvej inštancie prihliadol na jeho zárobkové možnosti pred zmenou, pričom bral do úvahy jeho vek, zdravotný stav, jeho schopnosti, skúsenosti, kvalifikáciu, odbornosť a situáciu na trhu práce. To znamená, že v súčasnosti informatik na trhu práce je vítaný. Organizačnú zmenu otec nepreukázal. Vzhľadom na zlú komunikáciu rodičov, súd prvej inštancie uložil rodičom výchovné opatrenie v zmysle ustanovenia § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine. Rodičia potrebujú odbornú pomoc za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať, vyrovnania sa so svojimi minulými konfliktami a najmä nezaťahovať deti do svojich konfliktov a otec sa týmto vyzýva na ukončenie atakov voči matke, lebo takéto správanie nie je vhodné a nesleduje záujem malol. detí. Súd prvej inštancie

rozhodol aj o odmene znalcovi. Znalecké dokazovanie bolo nariadené v záujme malol. detí, preto súd prvej inštancie rovnakým dielom zaviazal obidvoch rodičov. K úhrade tejto odmeny znalec vyúčtoval za vyhotovenie znaleckého posudku č. 4/2020 sumu 1.446,59 eur, každý z rodičov zložil preddavok po 500 eur. Po odpočítaní preddavku zostala nezaplatená suma vo výške 446,59 eur, z ktorej sumy každý je povinný zaplatiť na účet znalca po 223,28 eur podľa faktúry vystavenej so znalcom č. 9/2020/ZP zo dňa 28.2.2020 (čl. 527 v spise). O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti II., III., IV., V., VII. a IX. výroku podal otec včas odvolanie. Uviedol, že súd v napadnutom rozhodnutí v odôvodnení rozsudku vychádzal z nesprávnych skutočností. Z vykonaného dokazovania a vyjadrení otca v tomto konaní a konaní pod sp.zn. 9P/22/2019 (neodkladné opatrenie 9P/22/2019-30, vyjadrenie otca zo dňa 8.7.2019 k sp.zn. 23CoP40/2019) mohol súd zistiť, že otec nesúhlasil s tvrdeniami matky. V tejto súvislosti otec uvádza, že zámok na dverách je pôvodný, tak isto aj brána sa otvára pôvodnými ovládačmi. Matka mala neustále prístup k domu a odnášala si z domu veci, o čom svedčia bezpečnostné kamerové záznamy tzv. inteligentného domu....(poznámka: matkou podaný návrh na NO k domu bol zamietnutý). Otec hračky a bicykle neodmietal matke vydať, naopak sú to deti, ktoré zakaždým, keď odchádzajú od otca z domu, veci si môžu zobrať, avšak ponechávajú si ich v dome so slovami cit. „ chceme mať hračky radšej doma“... Obzvlášť v roku 2018 otec s deťmi trávil viac spoločného času, a to aj z dôvodu, že matka nemala čas venovať sa rodine a preferovala radšej spoločnosť jej mimomanželských známostí. Mal za to, že súd prvej inštancie pri svojom rozhodnutí o úprave pomerov rodičov k maloletým deťom na čas po rozvoze vzal do úvahy len účelové tvrdenia jednej strany v tomto prípade matky, súd prvej inštancie mal postupovať v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci (čl. 6 CMP) vykonať všetky potrebné dôkazy a hodnotiť dôkazy vo svojej súvislosti aj s tvrdeniami otca, ktoré boli podložené aj dôkazmi a to vyhláseniami tretích osôb o užívaní alkoholu zo strany matky alebo nahrávkami, z ktorých vyplývalo, že matka mala problémy s prežívaním. Súd v napadnutom rozhodnutí v odôvodnení rozsudku (ods. 33) pri svojom rozhodnutí vo veci starostlivosti o maloleté deti pri hodnotení dôkazov znaleckého dokazovania znaleckým posudkom č. 4/2020 znalca PhDr.Karola Kleinmanna, PhD., mal zobrať do úvahy nie len závery k otázkam č. 6, 10, 13., 14., 15., ale mohol zohľadniť aj odpovede znalca k otázkam č. 2., 6., 8., 17., 18. Súd pri svojom rozhodnutí vo veci starostlivosti o maloleté deti pri hodnotení dôkazov mohol zobrať do úvahy aj vyslovený názor maloletých detí a odporúčanie znalca z vykonaných Rozhovorov s deťmi a Výsledkov psychodiagnostických vyšetrení oboch maloletých detí, že znalec odporúča, aby bol maloletým deťom umožnený pobyt u matky a otca rozdelený na rovnaké trvanie. Otec namieta, že takto určený rozsah styku pre rodiča, ktorému nie sú deti zverené do osobnej starostlivosti je nepostačujúci a nie je súladný s vyššie uvedenými závermi znaleckého dokazovania. Otec podal námietky k znaleckému dokazovaniu k Znaleckému posudku č. 04/2020 (písomným podaním zo dňa 6.5.2020). Z dôvodu, že bolo zrejmé, že znalec neskúmal zdravotný stav matky, a bez pripustenia dokazovania zo strany súdu, druhý účastník nemá zákonnú možnosť preukázať problémy s prežívaním a užívaním alkoholu (otec už s matkou nežije v spoločnej domácnosti). Súd sa uspokojil s konštatovaním, že otec svoje tvrdenia osočujúce matku nepreukázal (viď. ods. 35 odôvodnenia rozsudku). Namietal, že súd prvej inštancie mal pri svojom rozhodnutí skúmať a zobrať do úvahy aj skutočnosti zo spisu, že otec predkladal súdu návrh aj na zverenie maloletých detí otcovi, resp. predložil súdu návrh rozšíreného styku pre toho rodiča, ktorý nebude mať deti zverené do osobnej starostlivosti. Otec sa odvolával aj na platnú judikatúru k "Rozšírenému styku" (Nález II. ÚS 4189/18 z 2.12.2019, z ktorého plynú závery argumentačne použiteľné aj v podmienkach Slovenskej republiky. Je v záujme dieťaťa aby bolo v starostlivosti oboch rodičov a aby každý z nich prispel k osobnostnému rozvoju dieťaťa. Vždy však musí byť posudzovaný najlepší záujem dieťaťa. Súd v napadnutom rozhodnutí v odôvodnení rozsudku (ods. 36 a ods. 39., 40.) vychádzal z nesprávnych skutočností a nesprávne hodnotil dôkazy pri rozhodnutí o povinnosti otca prispievať na výživu maloletých detí. Otec nesúhlasil s tým, ak súd určil výživné vo výške 25 % z príjmu pred znížením o 1.000,- eur, teda zo sumy 1883,27 eur, čo činí 470 eur na obe deti. Súd prvej inštancie mal pri svojom rozhodnutí o výške výživného zobrať do úvahy aj skutočnosti a dôkazy, že otec počas celého konania riadne a včas predkladal súdu dôkazy a oznamoval súdu podstatné skutočnosti k preukázaniu jeho majetkových, sociálnych a zárobkových pomerov. Zdôvodnil súdu organizačné zmeny a zmenu pracovnej zmluvy, uviedol, že nakoľko nebolo ešte ukončené zverenie detí a on sa chce o deti osobne starať, pracuje doma. A navrhol aj doplnenie dokazovania, preukázaním dokladov zamestnávateľa, keď (dňa 18.6.2020) právnym zástupcom otca bola namietaná výpoveď PZ matky, pokiaľ nesprávne účelovo s poukazovaním na špekulatívnosť otca, uvádzajú rozdielne sumy (výšku príjmu) a je zrejmé, že sa jedná len o nesprávnu interpretáciu zachytenú v záznamoch, že raz je tam

uvedená suma čistá alebo inokedy hrubá mzda. Pre potreby určenia výživného otec predložil podľa § 63 CMP odvolaciemu súdu aj nové dôkazy a nové skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení a navrhuje odvolaciemu súdu doplnenie dokazovania. Daňové priznanie spoločnosti A. s.r.o. za rok 2019, kde figurujú obaja rodičia ako konatelia a spoločníci. Pracovnú zmluvu D. D. a.s., K. G. I XX/A, O. s jej dodatkami. Odpoveď zamestnávateľa na dopyt súdu vo veci sp. zn. 21P/69/2019 zo dňa 2.7.2020. Otec dopĺňa súdu aj skutočnosť ohľadom výkonu práce, že nie je nové ani špekulatívne konanie otca v roku 2019 vo vzťahu k jeho zamestnaniu a úprave výkonu práce. Matka účelovo zamlčala, že takáto situácia nastala aj v roku 2013, pokiaľ matka bola v druhom stave s mal. Q. a mala nariadený kľudový stav, otec si v tomto roku upravil pracovné záležitosti tak, že chodil do práce len 2 dni v týždni a 5 dní zabezpečoval starostlivosť o mal. A.. Vzhľadom na uvedené nie je možné vyhodnocovať správanie sa otca v roku 2019 ako špekulatívne vo vzťahu k vyživovacej povinnosti, nakoľko otec sa snaží súdnym rozhodnutím dosiahnuť plnú osobnú starostlivosť jedného rodiča o deti v spojení s úplným rozšíreným stykom, alternatívne striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov po týždni, a je samozrejmé, že otec musí mať aj vytvorený časový priestor na zabezpečenie starostlivosti, t.j. prispôbený vhodný pracovný režim otca. Súd prvej inštancie sa nezaoberal námietkami otca, že matka účelovo a nadmieru nadhodnotila mesačné potreby detí. Matka nepreukázala súdu, z akých finančných prostriedkov uhrádza tieto vynaložené náklady na deti, na jedno dieťa sumu 547,44 eur a na druhé dieťa sumu 513,44 eur. Pokiaľ matka súdu preukazuje mesačný čistý príjem cca 901 eur alebo 718 eur. Otec rozporoval jednotlivé nákladové položky. Uviedol, že zimné pobyty a letné pobyty obom deťom zabezpečuje otec v rovnakej miere ako matka, vzhľadom na to položku pobyty a prázdniny a to ročnú položku vo výške 3.000 EUR na letný pobyt detí a 1.200 EUR na zimný pobyt otec navrhol súdu neuzať ako nevyhnutné výdavky vynakladané na maloleté deti zo strany matky. Napadnuté rozhodnutie súdu v časti výroku (V.) o určení styku otca s deťmi počas jarných školských prázdnin, veľkonočných sviatkov, letných prázdnin a počas vianočných sviatkov a zimných školských prázdnin, a určenie miesta odovzdania a prevzatia detí otcom, nie je vecne správne, nie je vykonateľné. Otec navrhol odvolaciemu súdu, aby súd určil stretávanie sa oboch rodičov s mal. deťmi, počas školských prázdnin a sviatkov vyhlásených MŠ SR v párných a nepárných kalendárnych rokoch, podľa návrhu predloženého otcom v tomto konaní (viď v návrhu na rozvod, predložený návrh na pojednávaní 18.6.2020). Voči napadnutému rozhodnutiu súdu v časti výroku (VII.) o trovách v časti „povinnosti otca zaplatiť 223,28 eur znalcovi“ otec namieta výdavky znalca. Súd prvej inštancie pri určení náhrady doplatku nezohľadnil predložené výhrady a námietky otca k znaleckému posudku (nedostatky ZP v spise). Otec predkladá podľa § 63 CMP odvolaciemu súdu aj nové dôkazy a nové skutočnosti na preukázanie svojich tvrdení a navrhuje odvolaciemu súdu doplnenie dokazovania. Podľa Úradného záznamu KO zo dňa 7.1.2020 z výsluchu maloletých detí A. a mal. Q. je zjavné, že tvrdenia matky ohľadom toho, že otec nedáva deťom veci z domu, deti prezentujú úplne opačne, keď uviedli kolíznej opatrovníčke že „nemôžeme domov nosiť veci, ktoré sme dostali od tatinka, ide o hodinky, cez ktoré by sme si vedeli volať s tatinkom, tak maminka nám to zobrala a povedala, že si nič nemáme brať od neho domov. Je tu vyslovený názor maloletých detí, keď na otázku kolíznej pracovníčky, že čo by deti odkázali pani sudkyňi, a obe deti zhodne uviedli tak, aby sme mohli byť narovnať s maminkou aj s otcom. Navrhol odvolaciemu súdu, aby zohľadnil aj predložený návrh otca k rozšírenému styku počas bežného roka a pracovného týždňa, toho rodiča, ktorý nemá zverené dieťa do osobnej starostlivosti, ktorá bola založená a predložená súdu na pojednávaní dňa 18. júna 2020. Poukázal na judik. (R21/1965). Bolo v konaní preukázané, že komunikácia rodičov bola zhoršená aj z dôvodu, že matka bránila otcovi vykonávať jeho starostlivosť o deti, znemožňovala mu realizovať styk všetkými možnými prostriedkami a obmedzovala, tak kontakt otca s maloletými deťmi. Poukázal na (judik. Nález ÚS ČR sp.zn. I.ÚS 1708/14), judik. (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 12. novembra 2012, sp.zn. 3Cdo16/2012), § 38 ods. 1, § 62 ods. 1, § 63 CMP. Dokazovanie by malo zodpovedať medzi iným predovšetkým zásade rovnosti strán v konaní. Žiadal, aby odvolací súd odvolaniu otca vyhovel, napadnuté rozhodnutie v časti jeho výrokov o úprave pomerov manželov k maloletým deťom II., III., IV., V., VII. a IX. zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na konanie, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

4. K odvolaniu otca sa vyjadril opatrovník maloletých detí. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny v celom rozsahu.

5. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka. Uviedla, že počas celého konania o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode ako aj konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností do rozvodu otec malol. detí bez akýchkoľvek relevantných dôkazov osočoval matku detí a spochybňoval jej schopnosť samostatne sa o maloleté deti starať. Svoje tvrdenie podložil jedine

účelovými vyhláseniami svojich rodinných príslušníkov. Naopak, matka predložila v konaní vyhlásenia osôb nezainteresovaných na výsledku konania (susedov, známych), ktoré preukázali, že sa o deti riadne stará. Otcou tvrdená neschopnosť matky nebola preukázaná ani znaleckým posudkom vyhotoveným znalcom PhDr. Karolom Kleinmannom, PhD. Všetky návštevy realizované v domácnosti matky zo strany ÚPSVaR v Dunajskej Strede konštatovali, že sa matka o maloleté deti príkladne stará. Túto skutočnosť potvrdila aj detská lekárka malol. detí MUDr. A. Z., ktorá písomne potvrdila, že s deťmi navštevovala detskú ambulanciu od ich narodenia výlučne matka a otec sa začal v tomto smere angažovať až od februára 2019, teda po podaní návrhu na rozvod manželstva. Otec, ktorý spochybňuje schopnosť matky samostatne sa starať o malol. deti, v tomto konaní súhlasil so zverením detí do osobnej starostlivosti matky. Otec, ktorý spochybňoval schopnosť matky samostatne sa starať o malol. deti, v tomto konaní súhlasil so zverením detí do osobnej starostlivosti matky. Nie je pravdou otcou v odvolaní uvedené, že má matka od odsťahovania sa zo spoločnej domácnosti neustály prístup do spoločného rodinného domu v S.. Ako dôkazy matka založila do spisu potvrdenia polície, vzájomnú sms - ovú komunikáciu strán sporu, v ktorej opakovane žiada otca detí o sprístupnenie domu a fotodokumentáciu, ktorá preukazuje, že sa do spoločného domu nevie dostať z dôvodu výmeny zámkov a bezpečnostného kódu na bráne otcou detí. Zverenie malol. detí do osobnej starostlivosti matky odporúčal nie len znalec PhDr. Karol Kleinmann, PhD., ale aj ÚPSVaR v Dunajskej Strede v písomnom podaní zo dňa 06. mája 2020 a Centrum pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie v Dunajskej Strede (CPPPaP), ktoré vo svojom písomnom podaní zo dňa 20. apríla 2020 výslovne striedavú osobnú starostlivosť neodporúča a pre optimálny psychosociálny vývin detí odporúča zverenie detí do starostlivosti matky s tým, že by bol umožnený pravidelný kontakt detí s otcou. Otec malol. detí podal nedôvodne trestné oznámenie na priateľa matky pre údajné obťažovanie malol. Q. (oznámenie bolo políciou zamietnuté) a následne nahováral dcéru A., aby hovorila, že sa Q. (matkin priateľ) k nej správa neslušne. Matka túto informáciu od detí okamžite riešila a kontaktovala ÚPSVaR v Dunajskej Strede, vyšetrovateľa PZ v Dunajskej Strede a Mgr. U. S. Z., PhD., psychológa z CPPPaP v Dunajskej Strede. Matka odovzdávala riadne pripravené deti otcovi v čase určenom nariadeným neodkladným opatrením. Styk otca s deťmi sa neuskutočnil raz a to v čase od piatku 10. apríla 2020 do nedele 12. apríla 2020 po tom, čo zavineným správaním otca došlo dňa 27. marca 2020 k zlomenine ruky malol. Q. po kontakte so psom, ktoré malo za následok hospitalizáciu dieťaťa a operáciu ruky v celkovej anestézii a keďže bol lekármi odporúčaný nadpriemerný dohľad nad dieťaťom (aj v sadre hrozilo pri banálnych činnostiach k posunu kostí v ruke), matka navrhla otcovi za tento aprílový termín styku termín náhradný, ktorý otec aj zrealizoval v čase od piatku 26. júna 2020 do nedele 28. júna 2020. Od 04. februára 2020 býva matka s deťmi v rodinnom dome svojho priateľa v S. XX v B., kde majú deti zabezpečené nielen nadštandardné bytové podmienky ale hlavne citovú stabilitu a bezpečie. Nie je teda pravdou, že otec má zabezpečené lepšie bytové podmienky pre starostlivosť o deti. Uzatvorenie dodatku k pracovnej zmluve je dvojstranným právnym úkonom, ktorým navrhovateľ dobrovoľne súhlasil so znížením platu o viac ako 1.000,- eur mesačne netto v nadväznosti na zníženie pracovnú pozíciu. Zdôvodnenie navrhovateľa, že sa len prispôbil organizačným zmenám zamestnávateľa, len ťažko obstojí. Zamestnávateľ z dôvodu organizačných zmien mal možnosť skončiť pracovný pomer s navrhovateľom výpoveďou s príslušným odstupným. Vzhľadom na nadštandardné vzťahy navrhovateľa so svojim zamestnávateľom, ktorými sa navrhovateľ nikdy pred matkou detí v čase spolužitia netajil, je tento spôsob zníženia príjmu zo strany navrhovateľa účelový v snahe platiť čo najnižšie výživné na malol. deti. Je absolútne nereálne, aby navrhovateľ so svojimi 13 - ročnými skúsenosťami v IT súhlasil s preradením z pozície vedúceho IT na miesto, ktoré je obsadzované absolventmi škôl a bol s týmto pracovným zaradením a hlavne s radikálne zníženým príjmom spokojný. Poukázal na § 75 ods. 1 zákona o rodine. Otec nepriznal skutočnosť, že v roku 2020 predal motorové vozidlo spoločnosti A. s.r.o. za kúpnu cenu 7.000,- eur a to spoločnosti A. SK s.r.o., ktorej jediným spoločníkom a konateľom je jeho otec B. Q.. Matka v konaní v celom rozsahu preukázala výdavky na malol. deti ako aj náklady na domácnosť. Taktiež preukázala svoje príjmy s tým, že s výdavkami na deti jej finančne pomáha tak ako počas celého manželstva jej mama. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

6. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec (replika). Uviedol, že nie je pravdou, že otec osočoval matku, iba poukazoval na matkine ťažké prežívanie v minulosti, záchvaty hnevu, atakovanie otca či už slovné alebo aj fyzické. Otec navrhol výsluch svedkov, ale toto nebolo prvostupňovým súdom umožnené. Nielen maloletí ale aj znalec odporúča rovnaký čas strávený s oboma rodičmi. Tvrdenie matky o údajnom neštandardnom správaní otca o údajnom sledovaní matky s deťmi ráno cestou do školy práve poukazuje na chovanie matky. Otec len odprevádzal deti do školy, čo si samé deti vyžadovali, nakoľko matka účelovo bránila akémukoľvek styku otca s deťmi mimo neodkladného opatrenia. Otec naďalej nesúhlasí

so zverením malol. detí matke a požaduje deti zveriť do osobnej starostlivosti, prípadne striedavú starostlivosť. Otec nikdy v minulosti pred vydaním neodkladného opatrenia nebránil matke v styku s deťmi tak ako matka otcovi. Výmenu zámku otec síce uskutočnil, ale len na dobu pokiaľ sa cítil byť ohrozený zo strany matkinej rodiny, kde matka matky sa vyhrážala pred policajnou hliadkou a tvrdila, že otcovi vystaňuje všetky veci. Matka od dňa kedy sa odsťahovala účelovo podáva na otca žaloby a rôzne oznámenia na polícii a úrade práce sociálnych vecí a rodiny, ktoré následne používa ako dôkazy k sporu o zverenie maloletých a manipuláciu učiteliek v škole, detskej psychologičky. Otcovi sa práve po odchode matky výrazne uľahčil život, nakoľko nemusí znášať neustálu kontrolu, podozrievanie, výstupy a často krát aj starostlivosť o matku. Jediný úraz, ktorý sa deťom stal je zlomenina ruky Q., ktorá bola výsledkom náhody a pri zápale v hre na záhrade (bolo dokázané prostredníctvom kamerového záznamu z bezpečnostnej kamery domu). Matka sa nikdy sama nestarala o domácnosť, je pravda, že otec odchádzal skoro ráno predtým ako sa deti zobudili, ale len z dôvodu, aby sa vyhol zápcham na ceste a mohol byť poobede o 15:30 hod. už doma pri deťoch. Tvrdenie o zameraní vedúci oddelenie IT je nepravdivé a zavádzajúce nakoľko spoločnosť D. nemá takéto oddelenie, jedine v prípade, že by celé oddelenie tvoril otec sám. Spoločnosť D. je malá spoločnosť, ktorá má 10 zamestnancov. Ako matka uvádza otcovi bolo ponúknuté miesto vo B. v Kanade, ale nakoľko by úplne stratil kontakt s deťmi túto možnosť odmietol. Ohľadom spoločnosti A. s.r.o. otec uvádza, že táto spoločnosť sa stala len príťažou pre otca, nakoľko matka nevyvíja žiadne aktivity a všetky náklady spojené s prevádzkou spoločnosti sú hradené výlučne otcom z jeho zdrojov. Výdavky, na deti, ktoré predložila matka sú nereálne a za celú dobu, kedy žili s otcom v jednej domácnosti neboli také vysoké. Žiadal, aby odvolací súd odvolaniu otca vyhovel.

7. Otec doručil súdu doplňujúcu informáciu, v ktorej uviedol, že bol z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov nútený podať neodkladné opatrenie na súd prvej inštancie, nakoľko sa z každých 14-tich dní o deti stará 6 dní a zabezpečuje všetky ich potreby, a neprimerane vysoké výživné priamo ohrozuje otcove možnosti zabezpečovať deťom ich potreby. Na základe posledného vyšetrenia detí u psychologičky deťom výrazne prospieva častejší styk s otcom, podľa jej slov deti sú kľudnejšie a vyrovnanejšie.

8. Oznámenie k doplňujúcej informácii podala matka. Uviedla, že na poslednom stretnutí v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Dunajskej Strede, ktorého sa dňa 16.10.2020 zúčastnila matka s maloletými deťmi A. a Q., sa maloleté deti vyjadrili, že v súčasnosti širšie prebiehajúci styk s otcom (podľa právoplatného rozsudku OS Dunajská Streda č.k. 21P/69/2019 zo dňa 24.7.2020) ako styk upravený neprávoplatným rozsudkom OS Dunajská Streda č.k. 9P/5/2019 zo dňa 18.6.2020 im nevyhovuje, že je to pre nich dlhá doba bez prítomnosti matky, že sa im otec nevenuje a je stále na počítači a že ich trápi, že sa otec a už aj jeho priateľka škaredo vyjadrujú na adresu ich mamy. Deti sa pred psychologičkou zhodne vyjadrili, že by chceli byť 2 týždne s mamou a len víkend s otcom. Osočovanie matky zo strany otca pred malol. deťmi je konštatované aj znalcom v znaleckom posudku, ktorý je súčasťou súdneho spisu. V každom prípade je toto tvrdenie otca v hrubom rozpore s vyjadrenou vôľou malol. detí a ich záujmom. Navrhla, aby odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok.

9. Otec doručil ďalšie vyjadrenie, v ktorom obširne opísal okolnosti v súvislosti s karanténou a odovzdávaním detí pred koncom roka. Uviedol, že matka pozná súkromnú 20 ročnú mail adresu na serveri google a minimálne 10 rokov staré súkromné telefónne číslo otca. Dôvod prečo psychologička zmenila názor, otec nevedel. Deti sami opakovane tvrdili u otca, u psychologičky a taktiež pri pohovore dňa 7.1.2020 o 10.00 hod. s vedúcou Úradu soc. práce a rodiny v DS, kde sa opakovane deti vyjadrovali, že aktuálne nastavenie im nevyhovuje, ale nie z dôvodu, že sú dlho u otca, ale práve naopak, že si želajú ešte širší styk s otcom. To, čo reálne požadujú malol. deti je v priamom rozpore s matkinými tvrdeniami. Správanie matky vychádza z jej vysoko konfliktnej povahy. Otec neustále deklaruje svoj záujem starať sa o malol., vedome nevynechal ani jeden možný kontakt s deťmi, stará sa o deti, zabezpečuje ich potreby a je si vedomí, že deti potrebujú obidvoch rodičov. Žiadal, aby odvolací súd nariadil rodičom maloletých detí, aby výchovné opatrenia spočívajúce v povinnosti oboch rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu a odbornému psychologickému poradenstvu na referáte služieb na ÚPSVaR DS, pokračovalo aj naďalej po dobu 9 mesiacov od rozhodnutia súdu. Otec trval na podanom odvolaní.

10. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba, otec (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní,

že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 CSP) keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil, v dôsledku čoho je dôvodné napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1 a 2 CSP).

11. Predmetom prvoinštančného konania vedeného pod sp. zn. 9P/5/2019 bol rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom. Predmetom odvolacieho konania s poukazom na odvolacie dôvody otca je preskúmanie správnosti a postupu súdu prvej inštancie v tej časti, ktorou bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom a o povinnosti otca zaplatiť doplatok na odmene znalca.

12. Odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým záverom. V celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil. Odvolací súd nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného rozhodnutia. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Nakoľko tu však bol i nesúhlas otca s takýmito dôvodmi a tým vyvolaná potreba vysporiadania sa s odvolacími námietkami (§ 387 ods. 3 CSP), pre úplnosť odvolací súd doplní nižšie uvedené.

13. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (1). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (2).

14. Odvolací súd konštatuje, že pri rozhodovaní súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností sa prihliada na najlepší záujem maloletého dieťaťa a berú sa do úvahy kritériá ako sú citové väzby maloletého dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilita výchovného prostredia a pod. a dbá sa, aby sa rešpektovalo právo dieťaťa na starostlivosť obidvoch rodičov a udržiavanie pravidelného osobného styku s nimi.

15. Právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom vyplýva najmä z článku 7 Dohovoru o právach dieťaťa, pričom jedným z prostriedkov na zabezpečenie aspoň čiastočnej spoluúčasti rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na výchove dieťaťa, je osobný styk rodiča s dieťaťom. Súd pri rozhodovaní o rozsahu styku zvažuje okolnosti tak na strane maloletého dieťaťa (jeho vek, zdravotný stav, vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá v starostlivosti, doterajší spôsob a rozsah styku, denný režim), ako aj okolnosti na strane rodičov (ich vzájomný vzťah, časové a ekonomické možnosti, rodinné pomery, vzdialenosť medzi bydliskom dieťaťa a rodiča a podobne).

16. V čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

17. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

18. V zmysle čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

19. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí.

20. K otcom namietanému zvereniu maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a nie do striedavej starostlivosti oboch rodičov odvolací súd uvádza, že podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

21. Novela Zákona o rodine vykonaná zákonom č. 217/2010 Z.z. zaviedla do rodinného práva inštitút tzv. striedavej osobnej starostlivosti. Ide o pomerne prelomový spôsob osobnej starostlivosti o dieťa, ktorý zohľadňuje právo obidvoch rodičov na výchovu dieťaťa. Mnohí odborníci však konštatujú, že tento spôsob osobnej starostlivosti o dieťa je v rozpore s potrebou stability výchovného prostredia dieťaťa. Neustála výmena prostredia, v ktorom dieťa vyrastá, môže mať okrem pozitívnych vplyvov spočívajúcich najmä v kontakte s obidvoma rodičmi a ich výchovným vplyvom aj negatívne vplyvy, keďže dieťa si takúto formu výchovy berie ako vzor do života a pri niektorých povahách detí sa táto nejednotnosť, resp. nestálosť prostredia môže odraziť aj na ich psychickom vývine.

22. Predpokladmi na rozhodnutie súdu o striedavej osobnej starostlivosti, ktoré musia byť kumulatívne splnené sú: jednoznačný záujem dieťaťa na zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb dieťaťa pri tomto spôsobe osobnej starostlivosti, ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Súd musí pri všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, teda nie len pri rozhodovaní o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, ako aj na schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Prvoradým hľadiskom je teda záujem dieťaťa, a teda predpokladom na rozhodnutie súdu o zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti je vysoká miera schopnosti dohody rodičov a nevyhnutnosť intenzívnej bezkonfliktnej komunikácie týkajúcej sa potrieb maloletého dieťaťa. Rodičia sa musia vedieť dohodnúť o veciach súvisiacich so školskou dochádzkou, aj s mimoškolskými aktivitami a záujmami dieťaťa. Dieťaťu by sa striedaním osobnej starostlivosti nemal meniť okruh jeho kamarátov a blízkych osôb, aby nebolo v takýchto situáciách ďalej traumatizované. Vzhľadom na uvedené je pre rozhodnutie rozhodujúca nielen bezkonfliktná komunikácia ale i jednotnosť výchovy zo strany rodičov, neznevažovanie osobnosti druhého rodiča ale aj vzdialenosť bydlísk rodičov a zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nebude spravidla vhodné, pokiaľ rodičia bývajú v iných mestách, resp. vo vzdialených mestských častiach.

23. V danej veci bolo dostatočne preukázané, že otec a matka nevedia spolu vzájomne bezkonfliktne komunikovať a preto nebolo vhodné nariadiť striedavú osobnú starostlivosť. V rámci vykonaného dokazovania je nevyhnutné zamerať pozornosť na znalecký posudok PhDr. Karola Kleinmanna, PhD. č. 4/2020 zo dňa 28. februára 2020 (č.l. 528-581), kde kľúčové sú odpovede na otázky č. 13 a 14. Z uvedeného znaleckého posudku vyplýva, že u matky je výchovný vplyv pre maloleté deti vhodnejší, nakoľko je to matka, kto vie lepšie chrániť maloleté deti v emocionálnej rovine a má zodpovednejší prístup k školským povinnostiam. Naproti tomu otec je v uvedenom znaleckom posudku vyhodnotený tak, že skôr nie je v záujme maloletých detí zveriť otcovi maloleté deti. Z vykonaného dokazovania nevyplývala aktuálna informácia o negatívnom zdravotnom stave matky, ktorý by bránil zvereniu maloletých detí matke. Najlepším záujmom maloletých detí teda vyžaduje, aby maloleté deti A. a Q. boli zverené matke.

24. K otcom v odvolaní namietanej úprave styku odvolací súd konštatuje, že právo na styk s oboma rodičmi je eminentným právom každého dieťaťa, ktorému korešponduje právo každého rodiča byť so svojím dieťaťom. Každý rodič, teda aj ten, ktorému dieťa nebolo súdom zverené do osobnej starostlivosti, má právo v primeranom rozsahu sa podieľať na výchove svojho dieťaťa, na starostlivosti o dieťa a na budovaní citových a rodinných väzieb, keďže stále zostáva rodičom so všetkými právami a povinnosťami z tohto vzťahu vyplývajúcimi. Súd pri úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom berie v prvom rade ohľad na záujmy dieťaťa a nie na záujmy alebo osobné priania rodiča, preto v tomto smere nemohol akceptovať všeobecné, nepodložené námietky otca. Otec musí i počas stretávania sa s deťmi (a samozrejme i matka v čase keď súd deti v jej osobnej starostlivosti) zohľadňovať, že je v záujme dieťaťa je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie,

aby jeho vývoj a výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva. Odvolací súd považoval súdom prvej inštancie určený čas pre otca na stretávanie sa s mal. deťmi za adekvátny a rešpektujúci najlepší záujem mal. detí, pričom tomu správne korešponduje povinnosť matky odovzdať deti na stretávanie sa s otcom.

25. Ani odvolaciu námietku otca týkajúcu sa nesprávne určeného rozsahu jeho vyživovacej povinnosti nepovažoval odvolací súd za dôvodnú.

26. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti pritom súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Konkrétna výška výživného je teda ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávnenej, jednak na strane výživou povinnej osoby. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť.

27. Pokiaľ ide o matkou špecifikované výdavky spojené so starostlivosťou o obe mal. deti, odvolací súd má za to, že tieto s ohľadom na vek detí, školskú dochádzku, aktivity, ako aj zdravotný stav, predstavujú reálne náklady na ich výživu. Hoci otec je zamestnaný u toho istého zamestnávateľa, došlo k rapidnému zníženiu priemerného mesačného zárobku, keď v období marec 2019 - jún 2019 to bolo ešte 1.883,27 eur (č.l. 320), avšak v období september 2019 - apríl 2020 to bolo už len 852,05 eur (č.l. 678). Odvolací súd je toho názoru, že je v možnostiach otca zvýšiť svoj príjem, a to s prihliadnutím na svoj vek, zdravotný stav a kvalifikačné schopnosti ako i s prihliadnutím na dôvody, ktoré uviedli k zníženiu príjmu. Je totiž povinnosťou oboch rodičov venovať všetky sily dôslednému zabezpečeniu výživy maloletých detí, ktoré sú v plnej miere odkázané výživou na svojich rodičov, keďže nie sú schopné samy sa živiť. Práve i z tohto dôvodu odvolací súd na základe preskúmania napadnutého výroku rozsudku o určení výživného nezistil okolnosti, pre ktoré by malo byť vyhovelé odvolaniu otca v časti požiadavky o určenie ním požadovanej výšky výživného. Treba uviesť, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (§ 62 ods. 5 zákona o rodine). Odvolací súd má za to, že na strane otca ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletým deťom sú dané dostatočné majetkové pomery, ako aj potenciál zvýšiť svoje príjmy tak, aby boli vyššie uvedené potreby maloletých detí výživným z jeho strany i zo strany matky pokryté, berúc do úvahy i vyššiu mieru osobnej starostlivosti matky o deti.

28. Napokon odvolací súd nevyhovел ani námietke otca týkajúcej sa odmeny znalca, podľa názoru odvolacieho súdu výška znalcom vyúčtovanej odmeny nie je neprimeraná, znalec v znaleckom posudku zodpovedal na položené otázky a znalecký posudok má všetky náležitosti vyžadované zákonom č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch, ako aj vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 228/2018 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch. Odvolací súd s prihliadnutím k obsahu spisového materiálu a obsahu znaleckého posudku dospel k záveru, že znalcom vyúčtovaná odmena je primeraná, pretože zo strany znalca museli byť realizované všetky úkony potrebné k jeho vypracovaniu, keď informácie získané vyšetrovaniami tak maloletých detí, ako aj ich rodičov, museli byť následne zhrnuté, zosumarizované, analyzované a zhodnotené jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a komplexne vyhodnotené tak, aby sa stali podkladom pre záverečné zodpovedanie otázok uložených súdom. Keďže znalec vyúčtoval odmenu 1.446,56 eur, pričom prijatý preddavok bol 1.000 eur, zostávalo uhradiť 446,56 eur (č.l. 527).

To znamená, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď uložil otcovi povinnosť uhradiť 223,28 eur a matke povinnosť uhradiť 223,28 eur.

29. Odvolací súd riadiac sa vyššie uvedeným, preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdil.

30. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 52 CMP v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

31. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).